

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Wien V., Margaretenplatz 7.

Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Zinkovský Josip, Wien
V., Margaretenplatz 7.

List

za politiko, gospodarstvo
prosvefo

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: K 200.—

Za Jugoslavijo

celoletno: 24 Din.

polletno: 12 „

četrletno: 6 „

Leto II.

aj, 4. januarja 1922.

Št. 1.

Naročnikom!

Današnji številki smo vsem naročnikom priložili položnice. Prosimo vljudno, da poravnate zaostalo naročnino in naročnino za l. 1922. Vsled neznosne draginje smo prisiljeni ustaviti list vsem, ki naročnine še niso plačali.
Upravništvo.

Valuta.

Ko je došla vojska do nesrečnega konca oktobra mesca 1918, smo jadikovali o draginji, ker je bila naša krona padla na polovico vrednosti mirovnega denarja. Kako se danes oziramo nazaj in kako bi bili srečni, ko bi mogli „nazaj v tedanji raj!“ A obgospodari se kmalu, prihrani pa počasi, lahko je podirati, težko graditi. Treba bo 20 let pametnega in varčnega gospodarstva, ako bo sploh mogoče, da pridemo nazaj na tisto gospodarsko stališče. Razlog gospodarskemu propadanju je bilo lahkomišelnost gospodarstva. Lahkomiselne zahteve delavcev, ki so mislili, da je prišel socialistični paradiz, na eni strani, na drugi nezmožnost in boječnost državnikov, ki so hoteli za vsako ceno vzdržati mir in so pijane ljudi pomirjevali s ponarejenim denarjem. Voz je drdral po bregu navzdol in nihče ga ni držal. Ko se podira hiša, ne drži je, ker te pokoplje, ali tu se ni podirala hiša, trebalo je le malo odločnosti, ki je politični otroci, ki so prišli k vladi, niso imeli. Na Dunaju so ponarejali denar, ljudem pa so pravili, da je Curih kriv, ker nihče ne mara več kaj dati za naše lepe nove krone. Ljudje, ki so videli da imajo vsak dan manj premoženja, so konečno izgubili zupanje in so začeli kolikor mogoče kupovati tujega denarja, tuje valute, pravilo se je: „Ljudje bežijo od krone!“ S tem se je morala vrednost tujega denarja še prav dvigniti in tako smo prišli na najlepšo ničlo: naša krona kmalu niti desetinko vinarja več ne bo vredna.

Ali, se vprašujejo ljudje, ali bomo vse izgubili? Menda ne: Država se pač ne more na dražbi prodati; ko bi bilo mogoče, bi jo že bili zanesli v kak avstrijski „Versatzamt“, a za to državo ne da nihče svojega premoženja. Ljudje so tu in bojo ostali in če ne bojo hoteli gladu umreti, bojo le morali prijeti za delo in varčevati, bojo morali živeti, kakor se mora po izgubljeni vojski. Do zdaj pa so ljudje se obnašali, kakor da praznujemo semenj. L. 1918. bi se avstrijsko gospodarstvo bilo brez dvojbe lahko uredilo in uravnalo, kakor se je v Jugoslaviji ali na Ogrskem, na Poljskem in sploh povsod, le v naši slavni Avstriji ne. Avstrijsko nemštvo je bilo razvajeno, da se ga boža, le-to nemštvo bilo je v državi otrok, drugi so bili pastorki. Nemci so igrali gospoda, drugi pa so bili druge vrste ljudje hlapci, uradni služabniki. Prišel je polom in grozovito iznenadil naše ljube tako inteligentne Nemce. Zdaj sede vsi v koprivah. In gospodarstvo v ti dobi sem to ni bilo nobeno gospodarstvo. Vsakdo se mora peljati kedaj po klancu navzdol, na tem ni nič ledega, samo voz je treba zavreti, in če je težak, stopiti z njega. Tako mora gospodar v gospodarstvu zavirati, hlapci in dekletje zahtevajo več plače, otroci zahtevajo nove obleke, fantje

kedaj na veselico: vse to je naravno, a gospodar mora vedeti, kaj zamore in mora znati odreči. Ako bo igral ljubega očeta na vsak način, bo kmalu prišel na kant. Naša država pa drži že tretje leto možno ljudem pod nos: vzemi, kar se ti zdi. Ko je sv. Hema zidala Krško cerkev, je ljudi tako plačevala, da je ponudila možno vsakemu delavcu: „Sezi vanjo in vzemi, kar je tvojega,“ in nihče ni mogel več odnesti, nego je bil zaslužil. Naša država pa pri svojih blaginah nima takega variha, za njo menda stoji le vrag in pravi: „Reci, da bo ta papir denar.“ In začeli so dovažati papir, mečejo ga v čudodelni stroj, ki iz pravega dela denar: pri eni luknji noter papir, pri drugi ven pa denar: seve le naš denar, v katerega smo zaupali, kakor med vojsko v zmago. A nazadnje zmage le ni bilo, marveč poraz, in pri tem papirju smo postali popolnoma berači ter bomo gladu pomrli, če se ne napravi že enkrat red!

Red zdaj, ko smo do grla v blatu! A še ljudje ne vedo pri čem da smo: zahtevajo le vedno več tega denarja: danes ta, drugi jutri, en štrajk podi drugega, vsak štrajk pa jemlje našemu denarju veljavo!

Zdaj je doživel Dunaj tepe prizore: komunisti so razdrli in oropali najlepše prodajalne in razbili velike hotele in kavarne, kjer so videli boljše oblečenih ljudi. Škoda je silno velika, država bode morala vse to poravnati. Sreča pri tem je bila, da se nikomur ni oprasnila kaka republikanska dragocena kožica, ne policiji in menda ne roparjem. V šolah se je prepovedalo šibo, na cesti je prepovedano z orožjem braniti svojo last, ali braniti javni red z silo. Ko zdaj pride kedo razbijat, treba ga lepo prositi: „Za božjo voljo, to ni demokratično, da boš kradel in pobijal“ — in potem morebiti odneha, če se mu zdi, če ne, treba zagrniti svoj demokratični obraz in pomisliti, da so to otroške bolezni slavne demokratske dobe, vsa hododelstva bojo nehala, ako bomo komunistom dali le dosti dohodkov. Šlo je vse kakor v teatru. Generalprobe je bila svojčas na Koroškem, ko so nam poslali junake iz Dunaja, da branijo nemštvo, pa so planili po slovenskih vaseh, zdaj se je igra ponovila na Dunaju: država plača režijo, pa je konca konec. Morebiti imajo v Celovcu za junake še kak „Kärntner Kreuz“ na razpolago.

Ko se je novi finančni minister resno lotil financ in resno hoče urediti državno gospodarstvo, smo začeli upati, da se vse uredi. Po dogodkih na Dunaju smo začeli zopet obupavati. Komunistom in njihovim demokratičnim sorodnikom pa bo moralo priti spoznanje: ko podirajo Dunaj, podirajo svoj lastni dom. Ko bodo mesta propadala, se bodo pač delavci — dolžni in nedolžni — selili v Ameriko in tam bodo 12 ur delali, če ne bodo hoteli na cesti poginiti. Ljudje, ki delavce vodijo, so menda slepci, ki vodijo slepce. Še mora priti nad državo večja beda, a polagoma se bodo ljudje spametovali kakor se strezni vsak pijanec, potem bodo delali in valuta se bo ustalila in dvignila. Če to še doživimo? Dolgost življenja našega je kratka in tudi tega srečnega dne nam „ne pove nobena pratka“.

**V vsako slovensko hišo
„Koroškega Slovenca“!**

Našim naročnikom!

Neprestano padanje denarne vrednosti in silno podraženje papirja, tiska in poštne, nas sili, da od novega leta naprej izdatno zvišamo naročnino na naš list. Pri tem pripominjamo, da so vsi drugi listi tekom leta že dva do trikrat zvišali naročnino in da je radi velikega podraženja in pomanjkanja papirja izhajanje nekaterih listov že danes silno otežkočeno. Tudi mi bi morali naš list že ustaviti, da bi nam tiskarna ne nudila takih ugodnosti in nam šla pri izdajanju lista s tako požrtvovalnostjo na roko.

Zato prosimo vse naše naročnike, da nam čimprej upošljejo zvišano četrletno naročnino, ki je v primeri z drugimi cenami še vedno zelo nizka in da pridobijo našemu listu še novih naročnikov. Brez dela ni uspeha, brez žrtev ni zmage!

„Koroški Slovenec“ bo veljal za prvo četrletje, to je za mesece januar, februar in marec 1922

za Avstrijo 200 K.

za Jugoslavijo pa 6 din.

Eni prihodnjih številki priložimo pošne položnice, katerih naj se blagovolijo naročniki na naš list poslužiti. Položnice se dobe tudi v pisarni „Političnega in gospodarskega društva“ v Celovcu.

Upravništvo „Koroškega Slovenca“.

Koroškim Slovencem!

Knjige družbe Sv. Mohorja za l. 1922 smo dobili. Ko se je razglasilo, da so prišle, smo se razveselili in sedaj jih z velikim zanimanjem čitamo. Krasen užitek nam dajejo ljubke poevsti v koledarju in v Slov. Večernicah ter lepa igra: Begunka. Resnejši možje in žene ter tudi odrastli naši mladeniči in dekleta pa seveda tudi z koristijo čitajo gospodarske stvari. Nobenemu ne bode žal, ako večkrat bere v lepi knjigi: Na noge v sveti boj in si nabira zlatih naukov za veselo in srečno krščansko življenje, ki le edino nas zamore rešiti v naših vsestransko nevarnih časih. Ker se ne zavedamo in ne spolnujemo dolžnosti, ki jih imamo po naukih sv. vere do Boga in do bližnjega, propadamo koroški Slovenci! Sv. vera nam bodi luč, naš mili in lepi slov. jezik pa ključ do prave omike in sreče. Knjige družbe Sv. Mohorja nam vsaj nekoliko naj nadomestijo v vsaki hiši bralna društva, ki bi naj zopet oživela dramila naše ljudstvo, nam ga ohranila zavedno in srečno. Koliko pomilovanja vreden je toraj isti koroški duhovnik, ki je po plebiscitu prišel med Slovence a je Mohorjeve knjige, ki so bile kakor druga leta poslana na župnijski urad nevoljno in odljudno sprejel in sedaj ne ve ali bi jih razdelil ali ne. Ali ne ve ta mož, da so Mohorjeve knjige stari in vselej dobro došli prijatelji koroškega slov. ljudstva? Ali se ne zaveda kot katoliški dušni pastir, da je poštna knjiga in dober krščanski časnik dandane snajboljši apoetol? Tja kamor on ne pride in kjer ga ne poslušajo, ker je tujec, zaide vsaj poštna knjiga in nadomesti isto, česar naše ubogo res zaničevano ljudstvo ne najde pri nemških pridigah, ker jih ne razume. Ako je kdaj kateri izmed mojih faranov ali kdo drugi prišel k meni in me prosil, naj mu naroči 1 knjigo nemške krščanske družbe Sv. Jožefa v Celovcu ali pa kaki nemški pošten časnik

recimo: Bauernbote sem mu vsakokrat rad ustregel. Zakaj ne? Boljše je, da čitaš nekaj poštenega in krščanskega, kakor da bi se napajala tvoja duša s trupom in gnojnico, ki nam jo podajajo nekrščanski brezverski časniki, bodisi v tem ali onem jeziku.

Koroški Slovenec in Slovenka, ostani tudi za naprej zvest Mohorjan. Ker pa dandanes brez časnika biti ne moremo, zato pa sedaj po novem letu v vsako hišo koroškega Slovenca. Prodaš nekaj jajc ali par kil žita — še kilo putra ne rabiš — popiješ par vrčkov na leto manj piva, ki je pri nas itak za nič, in „Koroški Slovenec“ je plačan. Vsaki teden bo de pa prišel zato k tebi v vas najboljši prijatelj. Nudil ti bo de obilo koristi. Najprej te drami in te podučuje, potem te popelje ven med širni svet in ti pokaže, kar se tam godi. Razni naši dopisniki in zaupniki po slovenskem Koroškem bodo v „Koroškega Slovenca“ poročali, kar je novic in zanimivega v naši lepi in ljubi slovenski Koroški. Poglej, prijatelj in draga koroška Slovenka! To bo de za tebe najlepši kratek čas, po katerem Te ne bo de bolela ne glava, ne možnja in tudi ne srce.

Še nekaj!

Imamo hvala Bogu kraje, kjer se bivajo dobri in pošteni ljudje. A nikogar ni, ki bi kaj poročal in pisal za „Kor. Slovenca“. Gospoda je vzel plebiscit, naslednik je tujec ali se ne briga za nas. Spet drugje pa nihče pisati noče. Vse, kar je zanimivega in količkaj za javnost zberite vrzite na papir in kot v pismu poročajte uredništvu na Dunaj. Urednik bo pregledal, popravit in objavil. To bo de veselje za Tebe in za Tvojo faro. Samo ostudnih osebnosti ne in seveda laži tudi ne. Četudi smo zaničevani in teptani, a ostati hočemo pošteni in zavedni kor. Slovenci. Pozdrav vsem!

Poljanec.

Denarni kredit. Če se hočemo gospodarsko rešiti, je nujno potrebno, da dobimo kredit v inozemstvu. Nove finančne postave, novi gorostasni davki naj pokažejo zunanjemu svetu, da ej Avstriji volja živeti. Upajoč, da mogočni zmagovalci to uvidijo, je poslal naš finančni minister dr. Gürtler svojega glavnega pomočnika in zaupnika dr. Rosenberga v London, da tam obrazloži naš položaj ter opozori antanto, kako da smo revni, pridni, varčni in mirni, torej potrebni in vredni prav zdatne podpore v obliki kreditov. Dr. Rosenberg se je vrnil te dni ter nam baje prinesel ta-le novoletna darila: 1. Zunanji svet priznava naš trud in našo dobro voljo in nas hvali, da smo res krotki in pridni, četudi nas zebe in smo strgani in lačni. 2. Pomagati pa nam hočejo menda tako-li: Kakor znano, je imela habsburška cesarska rodbina krasne zbirke umetnin, slik, kipov itd. Te dragocenosti so prešle ob preobratu v posest avstrijske republike, veliko so jih pa že odnesli zlasti signori Italijani, ki pravijo, da je vse njih lastnina, kar je bilo pred l. 1866 in italijanskih tleh, a v posesti Habsburžanov. Ostale umetnine milijardne vrednosti so sicer še na Dunaju v nekdanjih cesarjevih palačah, a Avstrija jih je morala antanti zastaviti kot jamstvo za vojno odškodnino. Med najlepši in najdragocenejše umetnine spadajo takoimenovani gobelins, to so velikanske stenske slike na platnu, predstavljajoče posebno važne zgodovinske dogodke davno minulih časov. Ena taka slika se ceni na 200 francoskih frankov, to je po kursu dne 27. decembra 1921 90.760 avstrijskih kron. Te slike bi bila antanta volje nam prepustiti, da jih postavimo ameriškanski bančni družbi Morgan, ki bi nam zato posodila 3 milijone funtov šterlingov, to je približno 71 milijard avstrijskih kron. Sicer bi morali za to ogromno svoto plačevati letno približno 4 milijarde obresti; a s tem denarjem bi lahko delali in kar je glavno toliko bi nam bilo treba manj novih bankovcev in tako bi se dvignila naša valuta, živež, premog in druge stvari, ki jih uvažamo bi bile ceneje, kar pa prodajamo, dražje. Toda ta kredit nam je šele obljuben, zagotovljen še ni. Te dni se posvetujejo angleški, italijanski, francoski in belgijski ministri v mestu Cannes (izgovori Kan) na južnem Francoskem, kaj početi da bo volk sit in ovca cela, to se pravi, kako pomagati Nemčiji in Avstriji ne da bi bili Francozi in drugi zmagovalci prikrajšani na svojem dobičku.

TEDENSKI PREGLED

Avstrija.

Ločitev Dunaja od Nižje Avstrijske. Glasom avstrijske ustave postane mesto Dunaj samostojna avstrijska dežela. Dne 29. decembra 1921 je bila zadnja skupna seja nižjeavstrijskega deželnega zbora. Odslej tvori Nižja Avstrija — dežela posebno in Dunaj posebno zvezno deželo v avstrijski republiki.

Ödenburg za Avstrijo zgubljen. Mednarodna plebiscitna komisija generalov je odredila, da preide vsled glasovanja in beneškega dogovora mesto Ödenburg z okolico dne 1. januarja l. 1922 v posest mažarske oblasti. To odredbo je potrdil vrhovni svet v Parizu in s tem je ödenburška komedija končana.

Jugoslavija.

Italijansko izzivanje. Italijani imajo še vedno zaseden en del Dalmacije, takozvani pas C kot jamstvo za popolno izvedbo nesrečne rapalske pogodbe. Že ponovno so izzivali na njim lasten nesramen način mirno jugoslovansko prebivalstvo. Za „malenkosti“ se nihče ne zmeni več, a kar so uprizorili na božični praznik, presega vse meje. Ta dan je priplula pred Šibenik italijanska vojna ladija in tedaj so dobili tudi italijanski mornarji v mestu korajžo, napadli dva jugoslovanska mornariška narednika, ju zmirjali in kričali „Eviva Italia!“ Nato so počeli streljati iz samokresov. Na te žalitve sta odgovorila jugoslovanska mornarja z „Živela Jugoslavija“. Nabralo se je mnogo razburjenega občinstva, nakar je zmanjkalo Italijanom korajže, da so jo popihali na ladijo. Od tam so oddali 600 strelcev na neoboroženo občinstvo, ki se je poskrilo po hišah.

Albanija.

Nova vlada. Razmere v ti razburkani deželici, ki živi ob milosti antante odnosno Italije, so se toliko ustalile, da se je sestavila nova vlada, to je „Višji svet“, sestojč iz 4 mož in novo ministrstvo. Srbska vojska se po malem umika kakor ji je bilo ukazano. Prav, da je zadušen ogenj, ki bi se bil lahko spet razstegnil po celi Evropi.

Mažarska.

Pomiloščenje. Mažarska vlada je pomiloštila doslej 629 oseb osumljenih radi političnih prestopkov povodom zadnjega Karlovega poiskusa.

Skrb za ljudstvo je bila od nekdanj mažarskim mogotcem deseta briga. To je zlasti spet razodela seja Narodne skupščine dne 29. decembra. Krščansko narodni poslanec Huszar je vprašal, če je res papežev nuncij imenovan vseh tujih poslanikov pismeno opozoril vlado na velikansko nasprotje med revščino priprostega ljudstva in razkošjem nekaterih bogatinov. Minister Bernolak je odgovoril, da je beda in pomanjkanje v prirostem narodu res splošno in zelo občutno in da je papežev nuncij res storil omenjeni korak. Minister je tudi obljubil zdatno pomoč v obliki primernih socialnopolitičnih zakonskih predlogov. — V resnici čudne razmere morajo biti na Mažarskem, če se morajo že tuji zastopniki potegovati za dobrobit ljudstva. Mažarski in tudi mogočneži drugod naj pomislijo, da boljše v zvezi in komunizma ne bodo zadržali z nasiljem ampak le s sistematičnim gospodarskim delom.

Francija.

Francoska zbornica je z 521 proti 75 glasovom sprejela proračun z l. 1922. Začetkom se je mislilo, da bo 313 milijard pomanjkljaja. S tem pa, da so od slovali 50.000 uradnikov in z drugimi prihranki se je vpostavilo ravnotežje med prejemki in izdatki. Negotove sveda ostanejo postojanke dohodkov, ki se nanašajo na račun nemških vojnih dolgov.

Čehoslovaška.

Inozemsko posojilo. „Prager Tagblatt“ poroča, da je dovolila neka družba angleških bank čehoslovaški državi kredit v znesku 5 milijonov funtov šterlingov, to je 2½ milijardi čehoslovaških ali 175 milijard avstrijskih kron. Kdaj pa se bodo nas usmilili?

MI IN ONI

Velikovski okraj. (Šolo imamo, a otrok ni.) V štimcah št. 281 piše nek dopisnik radi slovenske šole med drugim sledeče: Letošnje šolsko popisovanje oziroma sprejem otrok je zbudilo živalno zanimanje, ker je moralo pokazati jasno, koliko staršev še je, — če niso primorani, — ki zahtevajo za svoje otroke slovenski pouk, oziroma, otvoritev slovenske zasebne šole v Št. Rupertu. In glej! Niti en oče, niti ena mati ni stavil te zahteve. Večina je celo iz lastnega nagiba izrazila, da je vesela, vendar enkrat nemoteno pošiljati svoje otroke v nemško šolo, kar bi tudi prej vedno storila, če ne bi bila od g. župnika Treiberja ovirana. Letošnje popisovanje je dokazalo, da je bila slov. zas. šola v Št. Rupertu le mogoča, dokler je bil g. župnik Treiber tukaj in bo prenehala, ko njega več ne bo. Nadalje še opisuje s kakimi sredstvi je bilo mogoče g. župniku vzdrževati štiritirazredno šolo, ne da bi mu zmanjkalo otrok in zaključuje: Če bi se naši deželni vladi, kljub najhujšemu odporu obeh rodov, vendar posrečila zopetna otvoritev slov. — irendentistične — šole, obstati ne bo mogla, ker ne bo otrok tudi, če se dež. vlada še celo odloči, poklicati g. župnika Treiberja nazaj. Da bojo te trditve bolj držale, naj bo sledeče v pojasnilo. Pač nikdo izmed staršev, ki želijo slov. šolo za svoje otroke, ni tako neumen, da bo zahteval od tistega popisovalca šoloobveznih otrok slov. šolo, ki mu je ne more in še manj hoče dati, ker je nje najhujši sovražnik. G. župnik Treiber pač ni bil nobena oblast, da bi le količkaj mogel ovirati staršev, pošiljati njih otroke v nemško šolo. Slov. šola ni radi tega zaprta, ker ni več g. Treiberja in ne otrok, ampak zato, ker jo je zaprla oblast, akoravno je priglasih 172 otrok iz najbližje okolice, kljub vsej gonji nasprotnikov proti šoli. Starši, ki so plačevali rajši kazni in še plačujejo, ker ne odnehajo od zahteve po slov. šoli in nočejo pošiljati svojih otrok v nemške mučilnice, so najglasnejše priče, da hočemo slov. šolo. Ja, s kaznovanjem hočejo zatreti klic po slov. šoli. Deželna vlada naj se ne trudi toliko, da bi se mogla otvoriti slov. šola. Kar dovoli jo naj brez vse skrbi. Oba roda sta proti njej, tretjega tukaj ni, odkod potem dobiti otroke? Šola brez učencev je vendar nemogoča. Čemu toliko strahu in razburjenja zaradi slov. šole. Čudno, slovenska šola, Bog nas varuj tega vraga; v velikovski meščanski šoli pa taka miserija, v drugem letu že štenografije in — slovenščine — ni več, ker manjka baje učiteljev. Tako se namreč huduje „štimcov“ dopisnik.

Mi in oni. Slovenska molitev je izginila že popolnoma iz naših takoimenovanih utrakvističnih šol. Če že molit ne smejo več naši mali v svojem materinem jeziku, potem pa res lahko trdijo naši nasprotniki, da vživamo prav vse pravice. Kdor je drugega mnenja, je „irreidentist“, hujskač in nemirnež. Vun ž njim. In mirna bo Bosna!

Vzorna pošta. Leto je pri koncu in sporočim Ti, „Kor. Slovenec“, da smo Te po Vseh svetih samo dvakrat dobili. Torej v dveh mesecih dvakrat. Ali za velikovski sodni okraj izhajaš kot mesečnik? Če pregledamo celo leto nazaj, smo Te res prejeli povprečno le enkrat na mesec. Seveda, časih en, dva meseca nič, pa potem malo več. Tvoja „prijateljica“ „Kor. Dom.“ ima pač večjo srečo. Niti ena številka se še ni izgubila. Zato vemo, da si se ti izgubil, ker so Te hoteli izgubiti, pogubiti, zatreti. Hudobni Herodeži Ti strežejo po življenju. Daleč si bežal, pa sovražijo Te kot tedaj, ko si se rodil. Ali ni čudno: pravijo, da so v starih časih večkrat pošto oropali. „oravbali“. zdaj pa vse kaže, do pošta „ravba“. Res, vse se spreminja. Danes je vse marobe. Toda, koroškega Slovenca, če Bog da, še ne bodo zatrli, in tudi Tebi naš mili papirnati brat še ne bodo udušili življenja.

Odpor proti pogodbi s Češko. Nemški nacionalci s pogodbo, ki jo je sklenil Schober z dr. Benešem nič kaj niso zadovoljni. Še vedno si domišljajo, da mora ves svet tako plesati kakor oni piskajo. Narodna zagriženost in prenapetost jim je zatemnila pogled. Ne vidijo svoje „splendid isolation“ sijajne osamljenosti. Z laterno lahko pri belem dnevu iščejo prijatelja, pa ga ne bodo našli. Zdaj pa, ko jim ga je Schober poiskal, ga ne marajo, ker jim nacionalna žilica še premočno utripa. Govori se, da bo moral Schober odstopiti. Beneški dogovor je omajal njegovo stališče. Kar je še manjkalo, to je dodala pogodba s Češko. Razum tega ej morala vlada pod zunanjim pritiskom podpisati dogovor v Benetkah in s tem sprejeti tudi formalno glasovanje v Oedenburgu.

Bratje in sestre ne spite!

RAZNE NOVICE

Volčevi na železniški progi. Iz Sarajeva poročajo: Policijska patrolja, ki je v nedeljo ponoči vršila v Hrasnem svojo službo, je na železniški progi blizu Sarajeva opazila dva volka, ki sta se bližala policistom. Eden izmed policistov je ustrelil, nakar sta volka izginila v temi.

Usoda toskanskega dijamanta. Avstrija je vrnila Italiji vse umetniške dragocenosti, ki so ji po pravu pripadale, razun dragocenega toskanskega dijamanta, ki pa danes ni več last Avstrije, ker ga je z drugimi dragocenostmi vred odnesel ekscesar Karel. Radi tega dijamanta se sedaj prepirata ekscesar in italijanska vlada. Ta dijamant je eden izmed najlepših draguljev na svetu. Prihaja iz Indije. Ferdinand I. Medici ga je kupil l. 1601. v Rimu od jezuitov, l. 1737. je prešel od poslednjega potomca moškega rodu Medicija na nadvojvoda Fr. Lotarinškega, potem pa je imel po dogovoru za vedno ostati v Toskani. Ali že nadvojvoda Peter Leopold, potomec Leopolda II., ga je l. 1790. prenesel na Dunaj.

Neusmiljena žena. V vasi Dobromdoc v Dalmaciji je žena umorila svojega moža, s katerim se je slabo razumela. Nekega dne, ko sta delala ob morju, ga je napadla in udarila s kamnom, da se je onesvestil, na kar ga je zavlekla v morje in ga toliko časa držala v vodi, da je umrl. Nečloveško ženo so aretirali in oddali sodišču.

Beda duševnih delavcev v Nemčiji. Policija v Ljubljani je aretirala nekega 33letnega moža, ker je beračil od hiše do hiše. Na policiji se je berač, kateri ni znal slovensko, izkazal s papirji, da je inženier po poklicu. Pripovedoval je, da jedržavljan Nemčije, toda ker ni mogel dobiti nobene službe, jo je iskal v Češkoslovaški, kjer je tudi ni dobil, nakar je prišel v Jugoslavijo. Ker tudi v Ljubljani ni dobil službe in da se je mogel preživeti, je inženier beračil.

Angleška sodba o sporazumu med Češkoslovaško in Avstrijo. Angleško časopisje poroča zelo obširno o nedavno sklenjenem političnem in gospodarskem sporazumu med Češkoslovaško in Avstrijo. Sodba o sporazumu je ugodna. Tako n. pr. piše „Daily Chronicle“, da obeta postati novi sporazum podlaga novega gospodarskega življenja in napredka v Srednji Evropi. List izraža nado, da se bo dala češkoavstrijska gospodarska pogodba razširiti tudi na druge države Male antante, kar bi bilo za gospodarski napredek Srednje Evrope velike koristi.

Avstrija in Jugoslavija. „Prager Presse“ officiozno glasilu češke vlade, javlja, da se bodo takoj po novem letu začela pogajanja med jugoslovanskimi in avstrijskimi državniki glede sklepa sličnega sporazuma, kakor je bil sklenjen med Avstrijo in Češko. Dunajski politični krogi trdijo, da bo ministrski predsednik Pašič sredi januarja obiskal Dunaj in se razgovarjal z vodilnimi avstrijskimi državniki.

Aretirani verižniki na Dunaju. Policija je aretirala večjo družbo verižnikov, med katerimi sta dr. Fried in vojaški intendant Weimelka in več drugih uglednih oseb, ki so si na goljufiv način pridobile mnogo predmetov od

stvarne demobilizacije in jih potem spravile verižniškim potom v promet. Škoda, ki jo trpi država, znaša veliko milijonov.

Ameriški farmarji kurijo z — žitom. V „The Labour News“ je bilo čitati skoraj neverjetno novico, da so začeli farmarji v okolici Stocktona v Kansasu kuriti s žitom na mesto s premogom, ker je cena premogu višja ko žitu. Farmarjem ponujajo samo 20 centov za bushit žita, dočim zahtevajo prodajalci premoga 15 dolarjev za tono premoga.

Ženski stražniki. Po londonskem vzoru uvedli se tudi v Kopenhagenu ženske policijske uradnike, ki so se izkazali zelo uporabne. Sedaj so prosila danska ženska društva, naj bi se nastavilo ženske tudi za navadno policijsko službo, zlasti v slučajih, kadar gre zasledovati obnašanje zloglasnih žensk.

Papežev dar. Sv. oče Benedikt XV. je podaril dunajskemu kardinalu dr. Pifflu svote 500.000 lir za bedno dunajsko prebivalstvo, dalje 25.000 lir v roke dunajskemu nunciju kot božično darilo revnim dunajskim otrokom.

DNEVNE VESTI IN DOPISI

Visokošolcem! Na dunajski univerzi se začnejo predavanja še le 17. t. m.

Naročnikom! Naj Vas ne prestraši povišana naročnina! Poglejte „Kor. Domovino“, koliko stane! Če drugi za strup toliko dajo, bomo koroški Slovenci za svoj edini list in edinega neustrašenega zagovornika tudi toliko premogli, da se bo razvijal, širil in napredoval. Prosimo poravnajte zaostalo naročnino!

Dopisnikom! Prosimo, pošiljajte dopise v prihodnje na naslov: **Jožef Žinkovský, Wien, V. Margaretenplatz 7.**

Bilčovs. Pred poldrugim letom je nekdo rekel pri nas, da bo še prišel čas, ko bo marsikdo rekel „mea culpa“ (moja krivda). In res se marsikdo že trka na prsa. V hudih časih živimo in kaže se, da bodo še hujši. Vse se vprašuje, kaj še bo. No, mi pa tudi vprašamo gotove kroge: Kje pa so ta lepe obljube?

Galicija. Na St. Janževo popoldan smo se zbrali pri Sukcu v Encelnivasi na shod, ki ga je priredil naš slov. poslanec župnik Poljanec. Mirno, zanimivo ob jednem tudi kratkočasno je govoril o naših zunanjih in notranjih avstrijskih političnih razmerah, ter o političnem položaju koroške dežele. Omenil in na kratko nam je razložil vzroke draginje, zakaj pada naša valuta, in kako se vlada posebno naš finančni minister trudi nas dvigniti iz močvirja. Zelo zanimivo je bilo poslušati, ko je g. poslanec nam slikal razmere in delovanje koroškega deželnega zbora in nam razjasnil postave, ki so jih v zadnjem zasedanju sklenili. Obe precej veliki gostilniški sobi sta bili natlačeno polni zavednih Slovencev, ki smo izrazili g. poslancu svojo hvaležnost in ga prosili, naj nas še večkrat obiše.

Škocijem v Podjuni. Ob lepi udeležbi se je vršil na Stefanovo dopoldan pri Pukartu občni zbor našega bralnega društva. Predsednik kršč. soc. Zveze za Koroško, ki je mati in središče vseh nepolitičnih bralnih društev, g. Košir, ter mladi kmet Lovro Potočnik iz Pliberka sta nas v prisrčnih in lepih govorih navduševala za delo prave izobrazbe. Novi odbor obstoji iz poštenih mož in mladeničev; pristopilo in plačalo je svojo udnino veliko udov. Na koncu je škocijski možki zbor mogočno in ubrano zapel nekaj umetnih in narodnih pesmi. Mladeniči in dekleta se pripravljajo z veliko pridnostjo na igro „Krivoprisežnik“, ki jo priredi bralno društvo dne 8. januarja pop. ob 4 uri pri Rušu v Samožnivasu.

Sveče. Dne 26. decembra 1921 se je pd. pri Keznarju vršil občni zbor kat. slov. izobrazovalnega društva „Kočna“ v Svečah. Na dnevnem redu je bilo: volitev odbora, določitev članarine, pregled knjižnice ter slučajnosti. Obisk je bil precej številen, posebno so se izkazale naše matere in dekleta ter pokazale njih vztrajnost v narodnem oziru, kljub raznim nasilstvom, ktere so šle zadnji čas preko nas. V odbor so bili izvoljeni sami čvrsti fantje kakor tudi dve odločni ženski, od katerih dela pričakujemo mnogo uspeha. Upamo, da nam bodo naši fantje in dekleta v kratkem vprizorili kakšno veselo igro.

Bilčovs. Neki tukajšnji fant, kateri pa ima to strašno napako, da je zaveden in odločen Slovenec, je pred kratkim napravil na celovško glavarstvo prošnjo za orožni list. Vsakemu mora biti jasno, da je ta velik zločinec, kdor se imenuje „Slovenec“ in za to ne sme nositi orožja. No pa ne bojte se, saj mu je bila prošnja odbita. To je vzgled, katerega naj posnema cel svet: Vsem enake pravice.

Pliberk. Na dan nedolžnih otročičev smo spremili k zadnjemu počitku gospo Terezijo Zobec. 10. decembra smo pokopali njenega moža. Ko se je žena vrnila od pogreba, se je bolna vlegla in ni več vstala. Z veliko potrpežljivostjo je prenašala bolezen grižo. Ni je mogla premagati, čeravno je bila krepka žena. Rajna Terezija Zobec je imela za reveže odprte roke. V težavah in trpljenju je iskala to lažbe v cerkvi, pri obhajilni mizi. Bila je odločna Slovenka in se tudi nikoli ni bala tega pokazati. Naj ji bo lahka zemlja! Njene otroke pa naj tolaži tolažnik ubogih sirot!

Grebinj. Nemčurji že pridno agitirajo in pravijo, kdor se bo ob priliki ljudskega štetja dal zapisati za Slovence, bo moral iz Nemške Avstrije. Po ljudskem štetju pa bo zopet pretep. Še mnogo imam za pisati, to bo pa za pust pripravno! Pamet bodo Grebinjčani še le fasali, ko draginja poneha, ko bomo dobili slov. krščanski nauk v šoli in v cerkvi. Brez nič pa tudi od nas ne smete preveč zahtevati. „Haimmatreue“ in socialisti se med seboj tepejo in celo s smrtjo žugajo. Gosp. župan Švarc je na lastno pest pustil zapreti Janeza Cehner u občinsko kajho, katera ima vse razbite šipe: tam je moral prestati celo noč v tem hudem mrazu, da je v noge popolnoma ozebel in drugo jutro več stati ni mogel. Zaprt je bil zato, ker je obljubil, da bo Švarca ubil, tako namreč pričuje komunist Zajc, ki po Grebinju cunje pobira in za Švarca špionira.

Zvabek. Smo malo čez eno leto v Nemški Avstriji pa smo dobili že tretjič novega učitelja. Kako se je učilo in koliko se je otrok naučil, ki prvo leto hodi v šolo? Naročil sem mu, naj mi napiše številke 1, 2, 3 itd., pa ni znal, samo milo me gleda. Potem mu jih začnem jaz pisati, pa mi jih sproti bere in pravi: to je vier, to je fünf, to je sieben itd. To je torej sad naše šole, v kateri se otroku že prvo leto ne privoščijo materne jezika, da pravi to je fünf, to je sieben, to je tiš in to je fisch. Potem bodo mogli reči, da ne znamo slovensko, pa ste Slovenci. Nam ne gre v glavo, zakaj se vendar Nemci sami ne začnejo učiti v francoskem ali kitajskem jeziku, zakaj se učijo v matrnem, ko ga itak znajo? Zakaj se jim je treba v tem učiti? Naše otroke pa tako silijo, se v tujem jeziku najprej učiti. Pripomnim, da sta prva dva učitelja menda z odliko napravila slovenske izpite. Zato sta tudi potem receptu učila. Upamo, da bode novi učitelj v tem oziru se poslužil bolj naravnih pogojev da bode na podlagi matrnega jezika učil in s tem dosegel več uspeha in tudi zadovoljil starše: gotovo je tudi bolj zmožen slovenskega jezika, ker je doma iz Kočevja. Mi zdaj pač lahko primerjamo uspeh in sad šole, zdaj in za časa Jugoslavije, ko smo imeli slovensko učiteljico, ki je učila in vzgojevala v našem matrnem jeziku nam v splošno zadovoljstvo. Otroci je še danes niso pozabili. Če vprašam katerega za učiteljico, samo zdihne: oh, ko bi še ta prišla! In kaj vse zmore taka vzoja so ble priča tiste lepe predstave, katere nam je učiteljica priredila z šolsko mladino. Vedno nam bodo ostale v živem spominu. Koliko veselih uric smo tedaj preživeli. Na eni taki igri se je izrazil en gospod: Na tej podlagi se da dvigniti naš zaklad. Zdaj bode pa naš zaklad ostal zakopan. Kdo ve, če si ućakamo, da se bode mogel dvigniti.

Bilčovs. Na Stefanovo je bil blagoslovljen novi zvon. Ulit je iz bronu, od tvrdke Szabo v Gradcu, tehta 273 kg in ima napis:

Oj zvon miru,
poj v čast Bogu,
ti živim božji blagoslov
in mrtvim mir oznanuj.

Na zvonu je podoba Matere božje in sv. Antona Padovanskega. Sv. Antonu je zvon posvečen, ker je to tako uspešen pomočnik v vseh potrebah, pa tudi kot spomin na t go-

spoda Antona Tevelna, ki so bili nad 10 let župnik v Bilčovsu.

Medborovnica. Pretepače pa imamo na naši vasi, da smo lahko ponosni na nje. Kamor pridejo, mora biti vse „hin“. Pred nekaj tedni so jo vdrli v Glinje, da so pokazali tudi tam, zakaj nosijo križce in medajle na svojih prsih. Razbili so v gostilni za 3000 kron steklenic. Največji med njimi, gotovo poveljnik, je tekal po vasi, kakor da bi znorel, opsoval najprej pošteno slovensko deklico, udri potem v hlev in oklofotal zavednega posestnika, ki je krnil živino. A prišel je maček, plačat so morali gostilničarju 3000 kron za steklenice in 5000 kron v obč. blagajno, ker jim je slovenski kmet blagohotno odpustil. Pretepači so vsi „heimat-treu“. Besedo ima sedaj „Heimatsdienst“ in „dobro“ urejevana K. D.

Žitaravas. Kakor znano, je pri nas v občinskem odboru v objemu socijaldemokratska (7 odb.) in bauernbündlarska (4 odb.) večina, ki prezira Slovence (5 odb.) kolikor more. Ko se je šlo za oddajo občinskega lova, so napravili sejo v nedeljo ob času, ko je bila v cerkvi še služba božja. Računali so s tem, da „ta črni“ ne bodo takoj prišli in so kot prvo točko sklenili enoglasno, da dobi brez dražbe lov v najem zopet veleposestnikov sin Seifriz za letnih 30.000 kron, kljub temu, da so v privatnem pogovoru prej bili po večini vsi zato, da mora lov iti na dražbo po katastralnih občinah, kakor so to storili sedaj tudi v Klobasnici in dobili za manj vreden lov skoraj 40krat toliko, namreč 1.120.000 kron. Ljudje občine Žitaravas ali ni to sramota, da se tako igrajo drugi z našim premoženjem, ne glejte v prihodnje več toliko na barvo, ampak volite može, ki hočejo in morejo skrbeti za blagor občine in ne take: „Ki kuhane jegličice stran mečejo, surove pa jedo“, to se pravi, ki ne iščejo denarja tam, kjer je lahko za dobiti, ampak tam, kjer vsakega reveža zadene.

Bistrica v Rožu. Dragi „Koroški Slovenec“, gotovo mi ne boš preveč zameril, da Ti pišem par vrst iz Bistrice junaške, namreč, kako naši narodni odpadniki, renegatje sami izprevidevajo kakšno neumnost so naredili, pred štirinajstimi meseci. Pogosto vidiš revčke vkup stati z pobešenimi glavami. Prej takoj po glasovanju so bili vsi polni dobrih obljub in nad našuntani od svojih „bogov“ voditeljev in sedaj pripoznajo, da so bili zapeljani. Obžalujemo. No pa kaj se boš tem revnim delavcem čudil. Saj še Jurjev Foltej, ki se res še malo pošteje, je takoj po plebiscitu trosil med ljudstvo, da bomo sedaj šele živeli, kar čez noč in dan dobimo zlat denar. Oj ti nesrečni Foltej, kako si šel na lim. Res obžalovanja vredni!

Kjedom jemoj! Vs'lovenskem Korotanu!

GOSPODARSKI VESTNIK

Živinoreja.

Ing. Scheuch poroča: Notranji državni urad je celovško vlado obvestil, da se iz okrajev Špital in Beljak sme izvažati živina na Bavarsko; vlada si bo prizadevala, da se dovoljenje razširi na Šmohor, Celovec in Št. Vid.

Povodom sejma za žrebce v Trgu so se konjerejci dogovorili, dne 24. nov. sklicati se stanek v Solnogradu, kjer se ustanovi društvo za konjerejce za vso državo. Na sestanku se bo govorilo o izvažanju žrebet v inozemstvo, o nastavljanju žrebcev v deželah in o nabavljanju potrebnega ovsa za žrebce.

Ministerstvo povprašuje, ali je na Koroškem delavnih konj preveč? Poročalo se je, da se mora vsled pomanjkanja krme odpraviti kakih 2500 konj, tudi žrebetnic.

Za živinorejo je treba dobrih juncev. Dosedanja podpora v znesku 3000 kron nikakor več ne zadostuje, zato se predlaga, dajati za naprej 10 do 25% kupne cene. Junec stane danes 50 do 60.000 kron.

Na u opozarja, da bi se potem morebiti ne napovedavala prava cena. Zato Waschietl priporoča dajati odstotke od povprečne tržne cene.

Ing. Scheuch poroča naprej o svinje-reji. Angleško pleme se v deželi ni obneslo, domače pleme izumira, naj se goji oplemenjena nemška pasma.

Šumy naglašja pomen stare domače pasme, katera v deželi še nikakor ni izumrla.

Okrajna kmetijska zveza v Kotičah poroča, da Pleken-planina za sirarsko šolo ni unestna. Naj se oblast obrne na posestnika Warmuta, ki bi dovolil, da se sirarna napravi na njegovem posestvu. Za kozjerejo v Velikovcu se dovoli podpora 3000 kron.

Trgovina z živino je zdaj navezana na koncesijo. Kulturni svet presoja prošnje, ki prihajajo na vlado. 95 prošenj je že došlo, 47 se jih je ugodno rešilo. Dovoljenje se daje po načelih, ki jih je postavila štajerska kmetijska družba:

1. Ali je potreba, da se postavi več prekupcev.
2. Ali je prosilec imel že pravico pred letom 1914
3. Ali je posebnih razlogov, da se koncesija podeli.
4. Ali je prosilec vreden zaupanja.
5. Ali ima kako posestvo.
6. Ali je strokovno izobražen.

Msgr. Podgorc opozarja na dogodke v Velikovcu. Pripelje se prekupec z avtomobilom, menda jud, pri sebi ima par pomočnikov; pelje se po cesti in naročuje to, to, to, ter spusti mešetarje nad kmete kakor lovske pse nad zajca. Drugi z desno kupujejo in z levico prodajajo, to je vendar verižništvo v najlepši obliki. Naša dolžnost je skrbeti, da dobi kmet pravično plačilo in da se konzumentom ne navijejo cene. Dovoljenje za nakupovanje živine naj se da samo ljudem, ki so zmožni pravilnega knjigovodstva, potem pa naj oblast te knjige nadzoruje, da prekupci ne bodo ljudi odirali.

Predsednik Šumy misli, da pač orožniki ne poslušajo dosti strogo. Pri podelitvi teh koncesij se bo strogo postopalo.

Prijava tujih valut.

Finančni minister je predložil narodnemu svetu zakon o prijavi tujih valut. Avstrijski državljani, ki imajo v Avstriji svoje redno bivališče kakor tudi tuzemske juridične osebe, družbe in firme, morajo vsa inozemska plačilna sredstva in devize, menjice in šeke in dobropise v inozemstvu, ki jih imajo na dan razglasitve zakona, najkasneje do 28. decembra 1921 prijaviti. Prijaviti je treba tuje valute samo tedaj, če presegajo svoto 100.000 n. a. kron po kurzu na dan razglasitve zakona. Da bode te lažje razumeli, en primer: Če ima kdo v posojilnici v Jugoslaviji naloženih 2000 din. ali 8000 jugosl. kron in je kurz dinarja na dan razglasitve zakona 80, mora to prijaviti zato ker svota 2000 din. po 80 kron 1 din. predstavlja svoto 160.000 n. a. kron. Če ima pa naloženih samo 1000 ali še manj dinarjev, potem tega ni treba prijaviti. Prijavljenih tujih valut in plačilnih sredstev se ne sme zaseči ali jih za kak namen zahtevati. Posestnik popolnoma prostó z njimi razpolaga, kolikor je promet s tujimi valutami in devizami dovoljen. — Prinašamo vsebino tega zakona, čeravno je rok za prijavo že potekel, ko vam pride list v roke, da bode te vsaj vedeli, zakaj gre.

Dunajski trg. Zadnji čas so cene zelo padle, kljub temu, da je vrednost naše krone ostala ista. Došlo je veliko živine iz Jugoslavije. Cene prašičev so sledeče. Mastni stanejo 1100 do 1200 K kg žive teže. Mladi prašiči stanejo kg žive teže 1120 do 1250 K. Riž stane 544 do 595 K kilogram, kava 2187 do 2730 K, slive v zabojih 790 do 850 K, čaj „Moning Congo“ 3250 K, fižol 270 K, ječmenova kaša 410 K.

Ljublanski trg. Dospelo so zopet večje množine mesa. Zadnji čas je v tem oziru trg hudo trpel vsled velikega izvoza. Prehrana Ljubljane je bila ogrožena. Krivičnemu mamonu na ljubo, puste gladovati lastne otroke. Telečje meso stane 32 do 34 K, goveje 20 do 34 K kg, drobnica 24 K kg, prašičje meso 40 do 44 K kg. Najfinejša moka stane v malem 21 K kilogram. Mestni prehranjevalni urad je spravil na trg 1 vagon lepih jajc. Komad stane 8 K.

Vrednost našega denarja. Za 1 ogrsko krono je treba dati 9 naših, za 1 nemško marko 29,37 naših kron, za 1 liro 230 K, za 100 poljskih mark 178 K, za 1 češko krono 80 naših, za 1 frank 440 K, za 1 švicarski frank 1065 K, za 1 jugoslovansko krono 21 naših, za 1 dolar 5700 K. V Curichu se dobi za 1 našo krono 0,11 centimes ali po predvojnem računu 11 stotink vinarja.

Koroškega Slovenca!

Čitajte in razširjajte

Cerkvene vesti.

Dne 29. decembra je umrl v korarski hiši Matej Grösser v starosti 78. let.

Dne 29. decembra je umrl v Št. Jakobu ob cesti bivši frančiškan župnik J. Zendjak. N. v. m. p.

Preganjanja katolikov v Armeniji. V zadnjem času so pričeli v Armeniji Turki silno preganjanje katolike, ki se vsled tega v veliki meri izseljujejo. Tudi patrijarh sam je moral bežati in se je začasno naselil v Bajrutu.

Darovi. Za pogorelce na Blatu so darovali po 1 dinar Franc Čebulc, Ant. Rebernik, Janko Hasaj in Jožef Pečnik, vsi iz Cirkovc.

Listnica uredništva.

Jurij Pr., Dravograd. Vaša karta je dospela polovica odtrgana. Prosimo pišite še enkrat! — Vljudno prosimo dopisnike, da pišejo s črnim. Stavec je Čeh in če ni razložno pisano ne more brati. — **Goriče ob Žili.** Pošiljamo redno. Primitite brezvestno republikansko pošto!

Družinsko pratiko za l. 1922

(iz jugoslovanske tiskarne v Ljubljani) dobite franko po pošti ako pošljete znesek 200 kron na naslov:

Josip Rutar, trg., Žitaravas,
pošta Miklauzhof, Koroška.

Vsem zavednim koroškim Slovincem severno Karavank

voščino veselo in srečno

novo leto 1922

Rekar Simon, Kolina Ivan, Rajhman Franc,
Dominik Karel, Serajig Ivan, Lešnik Tomaš in
Hebein Andrej. 1

LIDOVA KNIHTISKARNA

SE PRIPOROČA ZA HITRO, OKUSNO
IN CENO IZDELAVO VSAKOVRSNIH
DRUSTVENIH, TRGOVINSKIH IN DRUGIH
TISKOVIN, VABIL, OKLICEV I. T. D.

WIEN V., MARGARETENPLATZ 7

Frančišek Čermák,

DUNAJ V.,
Mittersteig 23-15
priporoča svoj zavod
za izdelovanje

angleških in
dunajskih
pian in pianin

(klavirjev).
Tudi export!

